

בש"פ 2762/20 - עאדלטואלבה נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון
בש"פ 2762/20

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

המבקש: עאדלטואלבה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט צ' קאפח) בעמ"ת 35653-03-20 מיום 1.4.2020

בשם המבקש: עו"ד אהרן הרניק

החלטה

1. בקשה למתן רשות לערור לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט צ' קאפח) בעמ"ת 35653-03-20 מיום 1.4.2020, במסגרתה נדחה עררו של המבקש על החלטת בית משפט השלום בתל אביב-יפו (השופטת ש' בן יצחק) במ"ת 46498-09-19 מיום 24.2.2020, המורה על מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.
2. נגד המבקש הוגש ביום 19.9.2019 כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, בעשרים ושניים אישומים שונים, וביצוע עבירה של דרישת נכסים באיומים. בתמצית, נטען כי המבקש התחזה לעובד מדינה ונטל לכיסו כספים שמסרו לו קבלני בניה, לכאורה בכדי לעזור להם בתשלום אגרות ופיקדונות לצורך קבלת עבודות ומכרזים של משרדים ממשלתיים.
3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים נגדו. בדיון מיום 10.10.2019 הסכים המבקש לקיומן של ראיות לכאורה ב-12 מתוך 23 האישומים, וכן טען כי חולשת הראיות בכלל האישומים נגדו, כמו גם מחדלי חקירה שונים, מצדיקים את שחרורו לחלופת מעצר בהוסטל פרטי.

4. בהתאם להחלטת בית המשפט, הוגש ביום 13.11.2019 תסקיר מעצר אשר בחן את מסוכנותו של המבקש ואת היתכנות החלופה האמורה. בתסקיר צוינה התרשמות שירות המבחן כי המבקש - אשר הורשע 3 פעמים בעבר בעבירות שעניינן גניבה וקבלת דבר במרמה, וריצה עונש מאסר בפועל ומעולם לא השתלב במסגרת טיפולית כלשהי - הוא אדם מניפולטיבי, בעל דפוסים קבועים ושיטתיים של מרמה וניצול אחרים, ומשכך נשקף ממנו סיכון משמעותי, שאין בחלופה המוצעת לאיינו. כן צוין כי המבקש נעדר בשלות ומוטיבציה להשתלב במסגרת טיפולית דורשנית וארוכת טווח. בהמשך, בעקבות טענות שהעלה המבקש, הוגשו שני תסקירי מעצר נוספים בהם נבחנה אפשרות שילובו בחלופות נוספות, בהם מסקנת שירות המבחן הייתה דומה. המבקש הגיש חוות דעת פרטית מטעמו, ובה התרשמות חיובית מהתאמתו של המבקש למסגרת טיפולית ומסיכויי הצלחתו בה (להלן: חוות הדעת הפרטית).

5. ביום 24.2.2020 ניתנה החלטת בית משפט השלום על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים. בהחלטה מפורטת ומנומקת כדבעי ניתח בית משפט השלום את כלל הראיות הנוגעות לאישומים בהם לא הסכים המבקש לקיומן של ראיות לכאורה, ומצא כי גם בהם קיימות ראיות מספקות למעצרו. באשר לחלופת המעצר המוצעת, נקבע כי נוכח מעשי המרמה הרבים שנוקט המבקש, אשר נעשו לו לדרך חיים של ממש - וזאת עוד כעולה מהרשעותיו הפליליות הקודמות - אין אפשרות לתת בו אמון כי יקיים את תנאי שחרורו. בהקשר זה ביכר בית משפט השלום את עמדת שירות המבחן, אשר תאמה אף את ממצאי החקירה, על פני חוות הדעת הפרטית.

6. המבקש ערר על החלטה לבית המשפט המחוזי. בדיון שנערך ביום 1.4.2020 הבהיר בא כוח המבקש כי ברצונו לטעון לשאלת קיום הראיות, כפי שנכתב בערר שהוגש. בפתח הדיון ניתנה החלטה לפיה "במסגרת הדיון בבית משפט קמא הסכים ב"כ העורר לקיומן של ראיות לכאורה ל-12 אישומים מתוך 23 אישומים. לצורך דיון בערר אסתפק במה שיש". בהמשך לכך, ציין בא כוחו של המבקש כי "בהתאם להוראת בית המשפט אתמקד בדיון בחלופה, על בסיס 12 האישומים".

בהחלטה שניתנה בתום הדיון דחה בית המשפט את עררו של המבקש, בקבעו כי בית משפט השלום פסק כי מתקיימת תשתית ראייתית לכאורית, כעולה מהסכמתו של המבקש לקיומה ב-12 אישומים בנוסף להתגבשותה על סמך עדות שיטה באלו האחרים. בהמשך נאמר כי "לצורך יעילות הדיון ולפי שב"כ העורר חפץ לטעון לראיות לכאורה, הודעתי לו כי הדיון יתמקד במוסכם". משם המשיך בית משפט לבחינת שאלת חלופת המעצר, בה היה שותף להתרשמותם של שירות המבחן ובית משפט השלום באשר לחשש כי המבקש יימלט מהמסגרת הטיפולית וימשיך במעשיו. בסיום הדברים הוסיף וציין בית משפט קמא כי "קיים קושי של ממש לקבל חוות דעת פרטית כמסלול עוקף של שירות המבחן".

7. מכאן הבקשה שלפניי, בה נטען כי שגה בית משפט קמא ביישום המתווה הדיוני בו בחר לקיים את הדיון בערר. לשיטת המבקש, משתחם בית משפט קמא את מסגרת את הדיון במה שהוסכם, היה עליו להתייחס בהחלטתו לטענות המבקש בדבר חולשת הראיות באישומים שאינם מוסכמים - טענות אותן לא אפשר לו להעלות בעל פה בדיון - ואשר לפי מבחן מקבילית הכוחות יש בכוחן להשפיע באופן ישיר על אפשרות השחרור לחלופת מעצר. משלא עשה כן, נפגעו קשות זכויותיו של המבקש. עוד סבור המבקש כי הערתו של בית משפט קמא באשר לחוות הדעת הפרטית נוגדת את ההלכה הפסוקה, שמתירה לבית המשפט להתחשב בחוות דעת שכזו.

8. דין הבקשה להידחות. כידוע, רשות לערור ב"גלגול שלישי" על החלטה בענייני מעצרים תינתן ככלל במקרים שבהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות כללית החורגת מעניינים הפרטני של הצדדים להליך, או בהתקיים נסיבות חריגות של פגיעה קיצונית במבקש (בש"פ 2173/12 אל גניני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (22.3.2012)); בש"פ 184/16

קלדרון' מדינת ישראל, פסקה 5(8.1.2016).

אין זה המקרה שבפנינו. החלטתו של בית המשפט המחוזי בעניינו של המבקש תחומה לנסיבות הספציפיות של המקרה ואינה מעוררת כל שאלה בעלת חשיבות כללית החורגת מענייניו הפרטני של המבקש. הערתו של בית משפט קמא באשר לחוות הדעת הפרטית - הנכונה לגופה - הייתה אך הערת אגב בשולי הדברים, לאחר שבית המשפט שקל את חוות הדעת לגופה אך העדיף את עמדתו של שירות המבחן ובית משפט השלום. לא מצאתי גם כי מתווה הדין בבית משפט קמא גרם לפגיעה בזכויותיו של המבקש. טענותיו של המבקש בדבר חולשת הראיות הועלו ונדחו בפסק דינו המפורט של בית משפט השלום, אשר בחן באופן מדוקדק את הראיות בתיק.

9. אשר על כן הבקשה הנדחית.

ניתנה היום, כ"ז באייר התש"ף (21.5.2020).

שׁוֹפֵט